

TURİZM EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZME İLİŞKİN METAFORLARININ ANALİZİ

ANALYSIS OF TOURISM EDUCATION STUDENTS' METAPHORS REGARDING SUSTAINABLE TOURISM

Makbule CİVELEK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi
Turizm İşletmeciliği Bölümü
makbule.civelek@beun.edu.tr
ORCID: 0000-0002-3997-6508

ÖZ

Geliş Tarihi:

23.03.2023

Kabul Tarihi:

15.05.2023

Yayın Tarihi:

30.06.2023

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilir Turizm
Turizm Eğitimi Alan
Öğrenciler
Metafor Analizi

Keywords

Sustainable
Tourism
Tourism Education
Students
Metaphor Analysis.

Sürdürülebilir turizm, çevreye verilen zararları önlemeye çalışarak kaynakları koru kullandığı bir yaklaşımdır. Turizm eğitimi alan öğrencilerin gelecekte sektörde ve akademiye yer alacakları düşünüldüğünde sürdürülebilir turizm bilinci önem kazanmaktadır. Bu çalışmanın amacı turizm eğitim alan öğrencilerin sürdürülebilir turizme bakış açılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmektir. Bu bağlamda nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenolojiden yararlanılmıştır. Çalışmada amaçlı örneklem tercih edilmiş olup, çalışma örneklemini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi'nde eğitim gören 113 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılardan, "bana göre sürdürülebilir turizm gibidir, çünkü" cümlesini tamamlamaları istenmiştir. İçerik analizi aracılığıyla çözümlenen veriler 7 kategoriye ayrılmıştır. Bu kategoriler; korumaya ve geliştirmeye yönelik unsurlar, yaşama yönelik unsurlar, doğaya yönelik unsurlar, ekonomiye yönelik unsurlar, mekana yönelik unsurlar, deneyime yönelik unsurlar ve soyutluğa yönelik unsurlar olmak üzere sıralanmıştır. Katılımcılar, 68 farklı metafor geliştirirken sürdürülebilir turizm için sıklıkla kullandıkları metafor çevreyi koruma olmuştur. Bunun yanı sıra katılımcıların sürdürülebilir turizm kavramına ilişkin metaforik çağrışımlarının ise sıklıkla korumaya ve geliştirmeye yönelik olduğu sonucuna varılmıştır.

ABSTRACT

Sustainable tourism is an approach that acts with the idea of protecting and using resources by trying to prevent damage to the environment. Considering that students who receive tourism education will take place in the sector and academia in the future, sustainable tourism awareness gains importance. The aim of this study is to determine the sustainable tourism perspectives of the students who receive tourism education through metaphors. In this context, phenomenology, one of the qualitative research designs, was used. Purposeful sampling was preferred in the study, and the study sample consisted of 113 students studying at Zonguldak Bülent Ecevit University, Karadeniz Ereğli Tourism Faculty. Participants were asked to complete the sentence "For me, sustainable tourism is like because". The data analyzed through content analysis is divided into 7 categories. These categories are; elements for preservation and development, elements for life, elements for nature, elements for economy, elements for space, elements for experience and elements for abstraction. While the participants developed 68 different metaphors, the metaphor they frequently used for sustainable tourism was environmental protection. In addition, it was concluded that the metaphorical connotations of the participants regarding the concept of sustainable tourism are often aimed at protecting and developing.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1269730>

Atıf/Cite as: Civelek, M. (2022). Turizm eğitimi alan öğrencilerin sürdürülebilir turizme ilişkin metaforlarının analizi. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(2), 1025-1038.

Giriş

Sürdürülebilirlik, kaynakların bugünkü nesiller tarafından kullanırken gelecek nesillerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaya gerektiren bir yaklaşımdır. Gelecek nesilleri ve onların ihtiyaçlarını karşılamak için kaynakların korunması elzemdir. Buradan hareketle sürdürülebilirlik kavramını gelecekteki refahın korunarak geliştirilmesi olarak ifade etmek mümkündür. Ayrıca sürdürülebilirlik, insanlığın geleceği için büyük bir önem arz etmektedir. Çeşitli alanlarda yer bulan sürdürülebilirlik kavramı günümüzde turizm için de söz konusudur. Özellikle kitle turizminin verdiği zararları önlemek için sürdürülebilirlik vazgeçilmez bir unsurdur.

Turizm sektörü, ekonomik katkıları nedeniyle birçok ülke için önem arz etmektedir. Turizmin ekonomik katkısını arttırmak amacıyla yapılan uygulamalar ve faaliyetler turizmin devamlılığı için sorun teşkil etmektedir. Çevreye duyarlı olmayan uygulamalar bir süre sonra turizm faaliyetlerini de doğrudan etkileyerek olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Bu bağlamda turizmin olumsuz etkilerini en aza indirerek bilinçli tüketim yapmayı sağlayan unsurlardan biri sürdürülebilir turizmdir.

Sürdürülebilir turizm, turizm kaynaklarının koru kullan düşüncesi ile tüketimini savunurken gelecek nesillerin bugünkü nesiller gibi doğal ve kültürel mirasa erişebilmesini mümkün kılan bir yaklaşımdır. Sürdürülebilir turizm doğa ile uyumlu, yerel halka saygılı, gelenek ve göreneklerin devamlılığını savunmaktadır. Bilinçli ve çevreye duyarlı turistlerin tercih ettiği turizm yaklaşımı olmakla birlikte yerel halkın çıkarlarını da gözetmektedir. Bu bağlamda sürdürülebilir turizm kaynakların giderek tükenmesi, doğal yaşamın tahrip edilmesi, nesillerin tükenmesi gibi süreçlere karşıt bir anlam ifade etmektedir.

Sürdürülebilir turizmin giderek artan önemi turizm eğitiminde de kendine yer bulmasına olanak tanımıştır. Turizm eğitimi alan öğrenciler, gelecekte sektörde ve akademide çalışacak bireyler olarak ön plana çıkacaktır. Bu nedenle öğrencilerin sürdürülebilir turizm eğitimi alarak bu bilinç ile hareket etmelerinin önemli olduğunu söylemek mümkündür. Sürdürülebilir turizm eğitimi ile farkındalığın sağlanarak doğal kaynakların ve kültürel mirasın gelecek nesillere aktarımı sürdürülebilir turizm eğitimi alan öğrencilerle sağlanabilir.

Turizm eğitimi alan öğrencilerin, sürdürülebilir turizme ilişkin çağrışımalarını tespit etmeyi amaç edinen bu çalışma gelecekte sektörün temsilcileri olacak öğrencilerin bakış açılarını ortaya koyabilmesi açısından önem arz etmektedir. Katılımcıların sürdürülebilir turizme ilişkin oluşturdukları metaforlar aracılığıyla ortaya çıkan çağrışımalar, sektörel bazda güncel eğilimlerin takibi açısından da önemlidir. Turizmin çeşitli alanlarında metafor analizleri yapılmakla birlikte sürdürülebilir turizme ilişkin bir çalışmaya henüz rastlanmamıştır. Çalışmanın bu bakımdan alanyazına da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatür Taraması

Bu başlık altında sürdürülebilir turizm kavramı ve önemi tartışılmıştır. Sürdürülebilirlik kavramı farklı boyutları ile ele alınarak süreç hakkında bilgi verilmiştir. Bunun yanı sıra sürdürülebilir turizm kavramı, sürdürülebilir turizmin önemi ve gerekliliği ortaya konmaya çalışılmıştır. Turizm alanında yapılan metafor analizlerine örnek çalışmalarla yer verilmiştir.

Sürdürülebilir Turizm Kavramı ve Önemi

Sürdürülebilirlik, turizm sektörü de dahil olmak üzere dünyanın en çok tartışılan kavramlarından biridir (Pahrudin vd., 2022; Hamid vd. 2021; Nunkoo vd., 2021). Sürdürülebilirlik; günümüz nesillerinin gereksinimlerini dikkate alırken gelecek nesilleri de göz önünde bulunduran niteliksel olarak kaynakları yok etmeyen, bozmayan ve kaynakların gelişimini sağlayan bir kavramı ifade etmektedir (Demir ve Çevirgen, 2006). Bu kavram, Ortak Geleceğimiz başlıklı 1987 Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu raporuna dayanmaktadır. İlk olarak, ekonomik kalkınma ve çevre koruma gibi farklı kavramları bir araya getirmek için kullanılmıştır. Brundtland Raporu, kavram için önemli bir adım olmakla birlikte ortaya konan vizyon sadece maksimum ekonomik büyümeyi elde etmeyi değil, aynı zamanda günümüz toplumunu oluşturan bireyler ve gruplar arasında adalet ile de ilgilenen bir ekonomik kalkınmayı ifade etmektedir. Raporda, özellikle ekonomik faaliyetin çevresel etkileri dikkate alınmadan nesiller arası eşitliğin sağlanamayacağı görüşü yer almaktadır (Garrod ve Fyall, 1998). Sürdürülebilirlik kavramı günümüzde giderek daha önemli hale gelmektedir. Ekolojik,

toplumsal, politik ve ekonomik alanlarda genişleyen etki alanıyla birlikte, çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanımı önem kazanmaktadır.

Yirminci yüzyılda turizm hareketlerinin artması ile turizmde yeni yaklaşımlar zorunlu hale gelmiştir. Kitle turizminin verdiği zararlar karşısında alternatif turizm kavramları ortaya çıkmıştır (Roblek vd., 2021; Zyzak, 2016). Bu kavramlardan biri de sürdürülebilir turizmdir. Sürdürülebilir turizm; turizm gelişimini, sürdürülebilir ilkelere zarar vermeden doğal ve kültürel mirası koruyarak yerel halka istihdam yaratmayı sağlayan faaliyetler bütünüdür (Palazzo vd., 2022; Yoon vd., 2022). Bir diğer yaklaşıma göre sürdürülebilir turizm; sürdürülebilir kalkınmadan güç alan, turizm kaynaklarının adil kullanımına izin veren, turizm kaynaklarının yönetimi ve bu kaynakların gelecek nesillere aktarımını ifade etmektedir (Kûhin, 2007). Sürdürülebilir turizmi denge unsuru olarak tanımlayan Alkan'a (2015) göre ise sürdürülebilir turizmi ön plana çıkaran üç unsur vardır. Araştırmacı bu unsurları ekonomik gelişme, çevresel kaynakların korunması ve yerel halkın sosyal faydası olarak sıralamaktadır.

Sürdürülebilir turizm, sürdürülebilir kalkınma düşüncesinin turizm sektörüne uyarlanması ile ortaya çıkmıştır. Turizm sektörün sürdürülebilirliği için turizm ve çevre ilişkisinden doğan bağlılığın göz önünde bulundurulması gereklidir. Kaynakların kalitesi, kirlilik veya erozyon gibi önemli çevresel unsurlar turistik cazibeyi doğrudan etkilemektedir (Hobson ve Essex, 2001). Özellikle son yıllarda, turizm sektörünün hızla büyümesi ile birlikte küresel bazlı tartışmalar hız kazanmıştır (Khan vd., 2021). Turizm, ülkeler için önemli bir ekonomik getiri aracı olmasının yanı sıra istihdam oluşturmayı, gelirin yeniden dağıtımını ve yoksulluğun azaltılmasını sağlayarak sosyal kalkınmaya da destek olmaktadır. Bunun yanı sıra turizmin gelişimi, birçok istenmeyen sosyal, kültürel ve çevresel sorunları da beraberinde getirmektedir (Timur ve Getz, 2009).

Sürdürülebilir turizm gelişiminde, çevresel kaynakların kullanılırken ekolojik unsurların gözetilmesi, geleneklerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması kilit unsurlar arasında yer almaktadır (Hamid vd., 2021). Turizm sektöründe sosyal ve çevresel performansı iyileştirmek için yenilikçi bakış açısı ile değişimlerin özümsemesi kritik öneme sahiptir. Turizm işletmeleri genellikle yeni yaklaşımlara öncülük etse de özdenetim ve ekoserifikasyon konularında işletmelerin eksikleri vardır. Örneğin, otellerde sürdürülebilirliğin iyileştirilmesi, planlaması, etki değerlendirmesi, kirlilik kontrolü, biyolojik çeşitlilik ve kültürel mirasın korunması, bina inşaatı, enerji ve su verimliliği, geri dönüşüm gibi konular dikkate alınarak planlamalar yapılmalıdır (Buckley, 2012).

Sürdürülebilir turizmde kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimler rol oynamaktadır. Özellikle günümüzde turizmin yapısındaki değişimler, ülkelerin turizm politikalarında da önemli bir unsuru haline getirmiştir. Uluslararası kuruluşlar, 1990'lardan günümüze değin turizmin sürdürülebilirlik göstergelerini, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları ile etkisini değerlendirmek amacıyla bir bilgi sistemi oluşturmaya çalışmışlardır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü, Avrupa Komisyonu, Avrupa Çevre Ajansı, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı gibi kuruluşlar sürdürülebilirliğin temel göstergeleri üzerine çalışmalar ortaya koymaktadır (Punzo vd., 2022). Kurumlar ve hükümetler, turizmin sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde gelişmesi için daha fazla farkındalık sağlamaya çalışmaktadır (Olszewski-Strzyzowski, 2022). Sharpley (2022) de benzer bir görüşü savunmaktadır. Araştırmacıya göre daha basit bir ifadeyle, sürdürülebilirliğin küresel olabilmesi için tüm destinasyonların uygun politikalar ve yönetim sistemi benimsemesi gereklidir.

Sürdürülebilir turizmin gelişmesi için bir diğer etken yerel halktır. Yerel halk sürdürülebilir turizmin gelişmesinde önemli bir unsurdur. Sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi, planlanması ve başarılı bir şekilde devamlılığı için yerel halkın desteği gereklidir (Matiku vd., 2021). Turizm sektöründe sürdürülebilir bir gelişme için, ev sahibi bölgedeki doğal, tarihi ve kültürel kaynakların korunması ve biyolojik çeşitliliğin devamlılığının sağlanması önemlidir. Bu ekolojik süreçlerin bozulmadan sürdürülmesini ve kaynakların gelecek nesillere aktarılabilmesini sağlamaktadır (Demir ve Çevirgen, 2006). Bunun yanı sıra yerel halka saygılı bir yaklaşım olduğundan yerel gelişimin sağlanmasında, bölgesel istihdamın yaratılmasında ve ekonomik kalkınmada da rol oynamaktadır. Sürdürülebilir turizm hem yerel halkı hem de turistleri korumaktadır.

Turizm Alanında Yapılan Metaforik Analizler

Turizmin çeşitli alanlarını baz alarak yapılan metaforik çalışmalar vardır. Bu çalışmaları; turizm, tatil ve seyahat kavramlarının metaforik analizini yapanlar (Gül ve Gül, 2021; Özgürel ve Baysal, 2020; Saçlık vd., 2016), gastronomik unsurların metaforik analizini yapanlar (Saatçi Savsa, 2023; Uyar, 2022) öğrencilerin mesleğe

ilişkin bakış açılarını ortaya koyanlar (Üst Can ve Yılmaz, 2022; Ayaz vd., 2020; Alyakut ve Küçükömer, 2018), öğrencilerin turizm eğitimi boyunca aldıkları derslerde gördükleri temel kavramlara yönelik metaforik analiz yapanlar (Özer, 2020; Gözen, 2019; Köroğlu vd., 2018a; Köroğlu vd., 2018b) destinasyonlara ilişkin metaforik analiz yapanlar (Düşmezkalender ve Erol, 2020; Özoğul, 2020; Soykök ve Acun, 2019; Şahin vd., 2018) olarak sınıflandırmak mümkündür. Bu çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin bakış açılarını yansıtması nedeniyle benzer perspektif hareket eden çalışmaların sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir

Alyakut ve Küçükkömürler (2018) gastronomi eğitimi alan öğrencilerin bakış açılarını yansıtmak amacıyla metafor analizi yapmışlardır. Araştırmacılar, 80 öğrenci ile yaptıkları çalışmada, katılımcıların gastronomi ve mutfak sanatları mezunları için sıklıkla “sanatçı” metaforunu kullandığını ortaya koymuştur. Köroğlu vd., (2018b) Turizm Rehberliği bölümünden 281 öğrencinin katıldığı çalışmaları ile Türk Mutfağının metaforik algısını tartışmıştır. Çalışmada, 154 farklı metafor üretilerek bu metaforlar 10 kategori altında toplanmıştır. Öğrenciler, Türk Mutfağı ile ilişkili metaforları sıklıkla “doğa” ile özdeşleştirmiştir. Bu bağlamda Türk Mutfağı “gökkuşağı” kavramı ile benzeşim kurularak ifade edilmiştir.

Gözen (2019) Akdeniz Üniversitesi Manavgat Turizm Fakültesinde öğrenim gören 64 öğrencinin katılımı ile rekreasyon kavramının metaforik analizini yapmıştır. 44 metaforun oluşturulduğu çalışmada 7 kategori belirlenmiştir. Öğrenciler rekreasyon kavramını sıklıkla “tuval”, “kumbara” ve “kum saati” gibi metaforlara açıklamıştır. Kavramsal analizlere ilişkin bir diğer çalışma Köroğlu vd. (2018a) tarafından yapılmıştır. Araştırmacılar, Balıkesir Üniversitesi Turizm Rehberliği bölümünde eğitim gören öğrencilerin kültürel miras kavramına ilişkin metaforlarını ortaya koymaya çalışmıştır. 284 öğrencinin katıldığı çalışmada 106 metafor üretilmiş olup kültürel miras kavramı sıklıkla “hazine” kavramı ile özdeşleştirilmiştir.

Özoğul (2020) Efes Meslek Yüksekokulu’nda eğitim gören 216 öğrencinin Selçuk’a ilişkin çağrışımlarını metaforlar yoluyla tespit etmeye çalışmıştır. 38 metaforun oluşturulduğu çalışmada 4 kategori oluşturulmuştur. Öğrencilerin Selçuk’a dair sıklıkla kullandıkları metafor “huzur” olmuştur. Ayaz vd. 2020 yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Marmaris Turizm Meslek Yüksekokulu Turist Rehberliği bölümünde öğrenim gören 189 öğrenci ile Marmaris’in destinasyon imajı algısını araştırmıştır. Turist Rehberi adaylarının katılım sağladığı bu çalışma sonuçlarına göre Marmaris sıklıkla “varlık” unsuru olarak nitelendirilmiştir. Öğrenciler tarafından Marmaris için “banka”, “mücevher” ve “cennet” metaforları kullanılmıştır.

Tatil kavramına ilişkin çalışma yapan Gül ve Gül (2021), Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Meslek Yüksekokulu ile Sındırgı Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümlerinde eğitim gören 140 öğrenci üzerinde metafor analizi yapmıştır. 170 metaforun üretildiği çalışmada, metaforlar 11 kategori altında toplanmıştır. Çalışmanın sonucuna göre öğrenciler, tatil kavramına yönelik en fazla “dinlenme” metaforunu kullanmıştır. Özgürel ve Baysal, 2020 yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Marmaris Turizm Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı’nda öğrenim gören 102 öğrenciye seyahat kavramının metaforik analizine ilişkin bir çalışma yürütmüştür. Katılımcılar tarafından 85 metafor geliştirilmiş olup, metaforlar 12 kategoriye ayrılmıştır. “Deneyimleyerek öğrenme algısı” ve “iyi oluş algısı” temaları en fazla metafor üretilen temalar olmuştur. Saçlık vd., (2016) tatil kavramına ilişkin metaforları analiz etmek için Balıkesir Üniversitesi Erdek Meslek Yüksekokulu ve Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Ayvacık Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümlerinde eğitim gören 155 öğrenci ile görüşmüştür. 97 metaforun üretildiği çalışmada 9 kategori vardır. Öğrenciler tatil kavramında sıklıkla “eglence,” “para” ve “deniz kum güneş” metaforlarına başvurmuştur.

Yöntem

Turizm, sürdürülebilirlik açısından ele alındığında sürdürülebilir turizm anlayışının benimsenmesi, sürdürülebilir turizmin yaygın bir etki yaratması ve gelecek kuşaklara aktarılması amaçlarıyla önemli bir etkidir. Çalışma, turizm eğitimi alan öğrencilerin sürdürülebilir turizme yönelik metaforlarını analiz etmeyi amaç edinmiştir. Turizm eğitimi alan öğrencilerin sürdürülebilir turizme ilişkin bakış açıları hem sektörel bazda hem de akademik bazda etkili olacağı için çalışma sonuçları önem taşımaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Fenomenolojinin temel hedefi katılımcıların bakış açılarını ortaya koyarak bir olguya ilişkin deneyimlerini anlamlandırmaktır. Çalışmanın temel amacı doğrultusunda (a) turizm eğitimi alan öğrenciler sürdürülebilir turizm kavramını açıklarken hangi

metaforlardan yararlanmaktadır?, (b) sürdürülebilir turizm kavramına ilişkin metaforlar ortak özellikleri açısından nasıl kategorilere ayrılmaktadır?, (c) sürdürülebilir turizm kapsamında kullanılan metaforların sıklık dağılımı nedir? sorularının yanıtları aranmıştır.

Çalışma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Kepez Yerleşkesinde yer alan Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi'nde gerçekleştirilmiştir. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi 8 Nisan 2016 tarihi itibarıyla kurulmuştur. 4 Mayıs 2017 tarihi itibarı ile ise lisans düzeyinde öğrenci almaya başlamıştır. Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi bünyesinde Turizm İşletmeciliği, Turizm Rehberliği, Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Rekreasyon Yönetimi bölümleri açık olmakla birlikte iki bölüm aktif olarak öğrenci almaktadır. Turizm İşletmeciliği bölümü 2017-2018 eğitim öğretim yılı itibarı ile öğrenci alırken, Turizm Rehberliği bölümü ise 2019-2020 eğitim öğretim yılı itibarı ile öğrenci almaya başlamıştır. 2022-2023 eğitim öğretim yılı itibarı ile Turizm İşletmeciliği bölümünde 104, Turizm Rehberliği bölümünde 148 olmak üzere toplamda 252 öğrenci fakültede eğitim görmektedir. Çalışma kapsamında turizm eğitimi alan öğrencilerinin bakış açısını tespit edilmesi gerekliliği nedeniyle amaçlı örneklem tercih edilmiştir. Bu bağlamda çalışma 23-27 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilirken veriler yüz yüz elde edilmiştir. Çalışma, gönüllü 113 katılımcı ile yürütülmüştür. Bunun yanı sıra veriler, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulunun 21.01.2022 tarihli 126769 sayılı kararı doğrultusunda toplanmıştır.

Çalışmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. İlk bölümde demografik verileri elde etmeye yönelik sorular hazırlanırken ikinci bölümde ise açık uçlu cümleden yararlanılmıştır. Katılımcılara, “bana göre sürdürülebilir turizm gibidir, çünkü” ifadesinin yazılı olduğu formlar dağıtılarak kısaca metafor kavramı açıklanmıştır. Açık uçlu sorudaki boşluklarda “gibi” kelimesi ile metafora ilişkin konu tespit edilmeye çalışılırken “çünkü” kelimesi ile metafora ilişkin anlam ortaya konmuştur. Formun tamamlanması ve metaforların oluşturulması için katılımcılara 20 dakika süre tanınmıştır.

Çalışmada, metaforların analizi aşamasında içerik analizinden yararlanılmıştır. Metaforlar, temalara ayrılarak kodlamalar yapılmıştır. Bu bağlamda elde edilen metaforlar, hangi metaforun ne sıklıkla kullandığını ortaya koyabilmek amacıyla sıklık duruma göre sıralanmıştır. Bu aşamada her katılımcının metaforları dikkate alınmakla birlikte metafor yazılmamış 4 adet form çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. İkinci aşamada katılımcıların geliştirdikleri metaforlar listelenerek metafor tablosu oluşturulmuştur. Üçüncü aşamada metaforlar, sahip oldukları ortak özellikleri açısından kategorilere ayrılmıştır. Sürdürülebilir turizme ilişkin 7 kategori oluşturulmuştur. Oluşturulan kategorilerin, kodları temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla sürdürülebilir turizm konusunda çalışmaları olan bir akademisyenin görüşüne başvurulmuştur. Uzmanın yaptığı eşleştirme ile araştırmacının yaptığı eşleştirmeler karşılaştırılmıştır. Kodlar arasındaki uzlaşma birliği %89'dur. Bunun yanı sıra katılımcıların metaforlara ait görüşlerine de doğrudan alıntılar yapılarak yer verilmiştir.

Bulgular

Sürdürülebilir Turizme İlişkin Metaforların Analizi

Çalışmaya katılan 113 öğrencinin demografik verileri incelendiğinde katılımcılardan 61'i Turizm İşletmeciliği bölümünde 52'si Turizm Rehberliği bölümünde öğrenim görmektedir. Katılımcıların cinsiyet bazlı dağılımında %58'i erkeklerden %42'si kadınlardan oluştuğu görülmüştür. Katılımcıların çoğunluğu (%93) 18-23 yaş aralığındadır. Sürdürülebilir turizm dersi her iki bölümde de yer almaktadır. Turizm İşletmeciliği bölümünde ders 8. yarıyıldan verilirken dersin adı “Sürdürülebilir Turizmdir”. Turizm Rehberliği bölümünde ise ders 5.yarıyıldan olup dersin adı “Sürdürülebilir Turizm ve Çevredir”. Her iki bölümde de dersler seçmeli ders statüsünde olmakla birlikte Turizm İşletmeciliği bölümünde 3 ders saatini, Turizm Rehberliği bölümünde ise 2 ders saatini kapsamaktadır. Katılımcılardan %17'si bu dersi daha önce alırken %83'ü bu dersi almamıştır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların sürdürülebilir turizme ilişkin metaforları tablo 1'de verilmiştir.

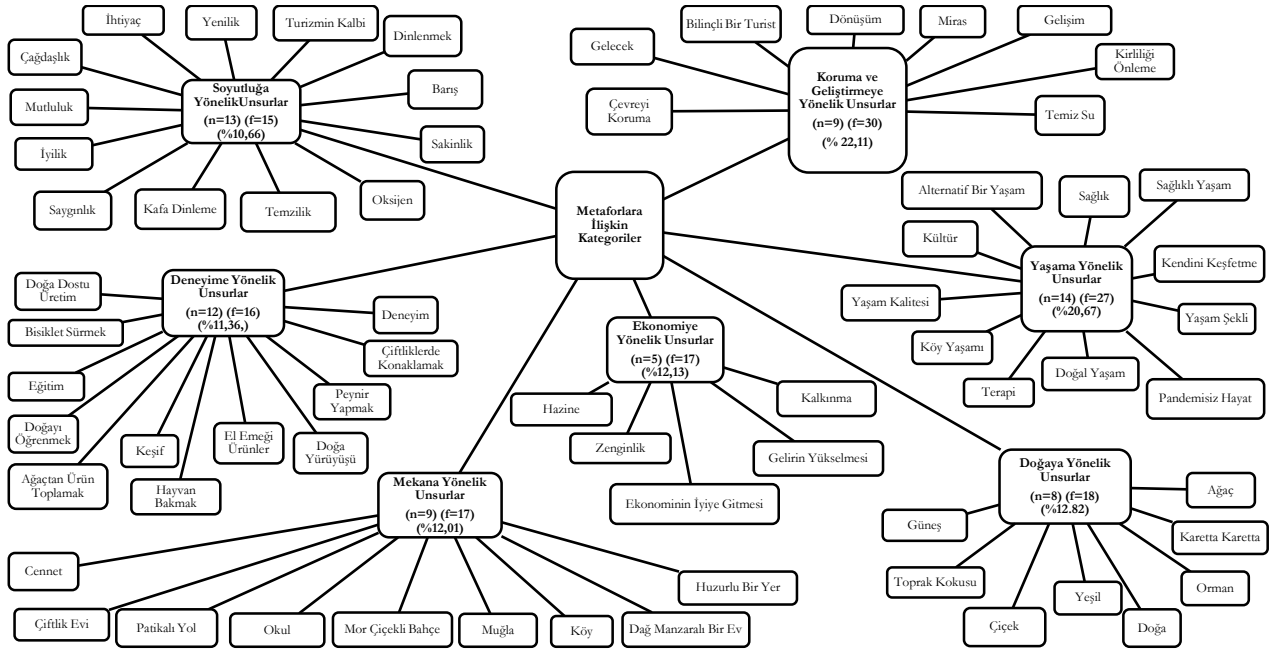
Tablo 1. Sürdürülebilir Turizme İlişkin Metaforlar

Metafor Sırası	Metaforlar	n	%	Metafor Sırası	Metaforlar	n	%
1	Çevreyi koruma	12	8,57	35	Terapi	1	0,71
2	Kalkınma	10	7,14	36	Kendini keşfetme	1	0,71
3	Sağlık	7	5,0	37	Dinlenmek	1	0,71
4	Gelişim	7	5,0	38	Doğa	1	0,71
5	Kirliliği önleme	6	4,28	39	İhtiyaç	1	0,71
6	Yeşil	6	4,28	40	Eğitim	1	0,71
7	Sağlıklı yaşam	5	3,57	41	Yaşam şekli	1	0,71
8	Cennet	4	2,88	42	Barış	1	0,71
9	Doğal yaşam	3	2,14	43	Yenilik	1	0,71
10	İyilik	3	2,14	44	Kültür	1	0,71
11	Köy	3	2,14	45	Doğa dostu üretim	1	0,71
12	Güneş	3	2,14	46	Dağ manzaralı ev	1	0,71
13	Ağaç	3	2,14	47	Toprak kokusu	1	0,71
14	Ekonominin iyiye gitmesi	3	2,14	48	Çağdaşlık	1	0,71
15	Köy yaşamı	3	2,14	49	Temiz su	1	0,71
16	Okul	3	2,14	50	Organik beslenme	1	0,71
17	Orman	2	1,42	51	Temizlik	1	0,71
18	Çiftliklerde konaklamak	2	1,42	52	Sakinlik	1	0,71
19	Doğa yürüyüşü	2	1,42	53	Miras	1	0,71
20	Huzurlu bir yer	2	1,42	54	Gelecek	1	0,71
21	Gelirin yükselmesi	2	1,42	55	Bilinçli bir turist	1	0,71
22	Deneyim	2	1,42	56	Organik ürün	1	0,71
23	El emeği ürünler	2	1,42	57	Hazine	1	0,71
24	Karetta kareta	1	0,71	58	Çiçek	1	0,71
25	Pandemisiz hayat	1	0,71	59	Patikalı bir yol	1	0,71
26	Alternatif bir yaşam	1	0,71	60	Saygınlık	1	0,71
27	Hayvan bakmak	1	0,71	61	Oksijen	1	0,71
28	Kafa dinleme	1	0,71	62	Peynir yapmak	1	0,71
29	Keşif	1	0,71	63	Doğayı öğrenmek	1	0,71
30	Turizmin kalbi	1	0,71	64	Çiftlik Evi	1	0,71
31	Yaşam kalitesi	1	0,71	65	Bisiklet sürmek	1	0,71
32	Zenginlik	1	0,71	66	Mutluluk	1	0,71
33	Ağaçtan ürün toplamak	1	0,71	67	Muğla	1	0,71
34	Mor çiçekli bir bahçe	1	0,71	68	Dönüşüm	1	0,71

Tablo 1'e göre, çalışmaya katılan 113 Turizm Fakültesi öğrencisi 68 farklı metafor üretmiştir. Bu metaforlardan 45 tanesi birbirinden farklı öğrenciler tarafından üretilmiştir. Metaforların dağılımı incelendiğinde öğrenciler tarafından sürdürülebilir turizm kavramına ilişkin en sık üretilen metafor "çevreyi koruma" (n=12) olmuştur. Bunun yanı sıra en çok tekrarlanan metaforlar; "kalkınma" (n=10), "sağlık" (n=7), "gelişim" (n=7), "kirliliği önleme" (n=6), "yeşil" (6), "sağlıklı yaşam" (n=5) ve "cennet" (n=4) olarak tespit edilmiştir. Bu metaforları takiben "doğal yaşam," "iyilik," "köy," "güneş," "ağaç," "ekonominin iyiye gitmesi," "köy yaşamı" ve "okul" metaforları 3'er kez tekrarlanmıştır. Katılımcılar; "orman," "çiftliklerde konaklama," "doğa yürüyüşü," "huzurlu bir yer," "gelirin yükselmesi," "deneyim" ve "el emeği ürünler" metaforlarını ise 2'ser kez üretmiştir.

Sürdürülebilir Turizme İlişkin Metaforların Sınıflandırılması

Sürdürülebilir turizme ilişkin üretilen metaforlar sınıflandırıldığında 7 farklı kategori oluşmuştur. Bu kategorileri; "doğaya yönelik unsurlar," "koruma ve geliştirmeye yönelik unsurlar," "soyutluğa yönelik unsurlar," "ekonomiye yönelik unsurlar," "yaşama yönelik unsurlar," "deneyime yönelik unsurlar" ve "mekana yönelik unsurlar" olarak sıralamak mümkündür. Şekil 1'de metaforlara ilişkin kavram haritasına yer verilmiştir. Bu bağlamda n kategoride bulunan metafor adedini f metafor frekansını, % ise metaforların toplam içindeki aritmetik ortalamasını ifade etmektedir.

Şekil 1. Metaforlara İlişkin Kavram Haritası

Koruma ve Geliştirmeye Yönelik Unsurlar

Koruma ve geliştirmeye yönelik unsurlar; “çevreyi koruma,” “gelişim,” “kirliliği önleme,” “temiz su,” “miras,” “gelecek,” “bilinçli bir turist” ve “dönüşüm” metaforlarını kapsamaktadır. 9 metaforun yer aldığı bu kategoride metafor frekansı 30, metaforların yüzdesel dağılımı ise 22,11’dir. Katılımcıların koruma ve geliştirmeye yönelik algılarına ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Sürdürülebilir turizm gelecek gibidir, çünkü ilerlemeye yön verir.”

“Sürdürülebilir turizm çevreyi korumak gibidir, çünkü kitle turizmi gibi çevreye zarar vermez.”

“Sürdürülebilir turizm kirliliği önlemek gibidir, çünkü her şey dahil turistlerin sorumsuz davranışlarını görmezsiniz.”

“Sürdürülebilir turizm, bilinçli bir turist gibidir, çünkü çevreyi koruyarak gelecekteki insanlara temiz bir alan bırakır.”

“Sürdürülebilir turizm temiz su gibidir, çünkü insanlar kana kana içebilir.”

“Sürdürülebilir turizm miras gibidir, çünkü ailemiz bize, biz de çocuklarımıza bırakırız.”

Yaşama Yönelik Unsurlar

Yaşama yönelik unsurlar kategorisi 14 metafordan meydana gelmektedir. Bu metaforlar; “sağlık,” “sağlıklı yaşam,” “alternatif bir yaşam,” “yaşam kalitesi,” “köy yaşamı,” “doğal yaşam,” “organik beslenme,” “organik ürün,” “pandemisiz hayat,” “terapi,” “kendini keşif,” “yaşam şekli” ve “kültür” şeklide sıralanmıştır. Metafor frekansı 27 iken ortalama 20,67’dir.

“Sürdürülebilir turizm sağlıklı yaşam gibidir, çünkü doğada gezerken sürekli hareket edersin.”

“Sürdürülebilir turizm pandemisiz yaşam gibidir, çünkü insanlara sağlıklı olmayı ve doğal olamı sunar.”

“Sürdürülebilir turizm terapi gibidir, çünkü doğanın size sunduğu olanakları keşfeder ve onun bir parçası olursunuz.”

“Sürdürülebilir turizm yaşam kalitesi gibidir, çünkü sürdürülebilir turizmin olduğu yerde insanlar manevi açıdan huzur bulur.”

“Sürdürülebilir turizm köy yaşamı gibidir, çünkü şehirlerden çok köylerde yapılır.”

“Sürdürülebilir turizm organik beslenme gibidir, çünkü köylüler kendi ürettikleri ürünleri satarlar.”

“Sürdürülebilir turizm kendini keşfetme gibidir, çünkü doğada neler yapıp yapamayacağını öğrenmemizi sağlar.”

“Sürdürülebilir turizm kültür gibidir, çünkü hayatımız boyunca öğrendiklerimizle birlikte devam eder.”

Doğaya Yönelik Unsurlar

Doğaya yönelik metaforlar incelendiğinde 8 metaforun bu kategoride yer aldığı görülmektedir. Toplamda 18 adet metafor frekansının yer aldığı bu kategorinin yüzdesi ise 12,82'dir. Katılımcıların verdikleri yanıtlar derlendiğinde “doğa,” “orman,” “ağaç,” “kareta kareta,” “toprak kokusu,” “güneş” ve “yeşil” metaforları doğaya yönelik çağrışımları oluşturmaktadır. Katılımcıların bu kategoriye ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Sürdürülebilir turizm, orman gibidir, çünkü turistler ormanlık alanlarda yürüyüş yapabilir.”

“Sürdürülebilir turizm ağaç gibidir, çünkü ağaçlar gibi köklü ve yemyeşildir.”

“Sürdürülebilir turizm kareta kareta gibidir, çünkü soyu tükenmekte olan hayvanları korur.”

“Sürdürülebilir turizm toprak kokusu gibidir, çünkü yağmur yağdıka kokusu daha da belirginleşir.”

“Sürdürülebilir turizm güneş gibidir, çünkü sıcaklığı ile içimizi enerji doldurur.”

“Sürdürülebilir turizm çevreyi korumak gibidir, çünkü kitle turizmi gibi çevreye zarar vermez.”

Ekonomiye Yönelik Unsurlar

Ekonomiye yönelik unsurlar kategorisinde “kalkınma,” “gelirin yükselmesi,” “ekonominin iyiye gitmesi,” “zenginlik” ve “hazine” metaforları olmak üzere 5 metafor yer almaktadır. Metafor frekansı 17 iken metaforların ortalaması 12,13'tür. Katılımcıların bu kategorideki metaforlara ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Sürdürülebilir turizm kalkınma gibidir, çünkü turistler diğer turizm türlerine göre daha çok para harcarlar.”

“Sürdürülebilir turizm gelirin yükselmesi gibidir, çünkü kırsaldaki insanlar ürettikleri ürünleri satarak para kazanırlar.”

“Sürdürülebilir turizm bir ülkenin ekonominin iyiye gitmesi gibidir, çünkü maddi olarak katkı sağlayan önemli bir faktördür.”

“Sürdürülebilir turizm zenginlik gibidir, çünkü turistler daha çok harcama yaptığı için daha fazla harcarlar.”

“Sürdürülebilir turizm hazine gibidir, çünkü bu turizm türü çok fazla döviz bırakır.”

Mekâna Yönelik Unsurlar

Katılımcıların mekâna yönelik unsurları incelendiğinde “cennet,” “huzurlu bir yer,” “köy,” “dağ manzaralı bir ev,” “okul,” “mor çiçekli bir bahçe,” “çiftlik evi,” “Muğla” ve “patikalı bir yol” metaforlarının kullanıldığı görülmüştür. 9 metaforun yer aldığı bu kategoride metaforların frekansları 9, ortalamaları 12,01'dir. Katılımcıların görüşleri ise aşağıdadır:

“Sürdürülebilir turizm Muğla gibidir, çünkü en yeşil ve korunaklı alanlar Muğla'dadır.”

“Sürdürülebilir turizm okul gibidir, çünkü her zaman doğa hakkında yeni şeyler öğrenip keşfedebilirsiniz.”

“Sürdürülebilir turizm mor çiçekli bir bahçe gibidir, çünkü ona baktığın zaman o ortamında nefes aldığını hissedersin.”

“Sürdürülebilir turizm huzurlu bir yer gibidir, sessiz ve sakin bir ortamda tatil yapmanızı sağlar.”

“Sürdürülebilir turizm patikalı bir yol gibidir, çünkü yola devam ettikçe doğayla baş başa kalırsın. Yol sizi doğaya çıkarır.”

Deneyime Yönelik Unsurlar

Deneyime yönelik unsurlar; “doğa yürüyüşü,” “el emeği ürünler,” “doğa dostu üretim,” “keşif,” “ağaçtan ürün toplamak,” “peynir yapmak,” “çiftliklerde konaklamak,” “doğayı öğrenmek,” “eğitim,” “bisiklet sürmek,” “deneyim” ve “hayvanlara bakmak” olarak sıralanmaktadır. 12 metaforun bulunduğu kategoride metafor frekansı 16, metaforların ortalaması ise % 11,36’dır. Katılımcıların bu kategoriye ilişkin görüşlerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

“Sürdürülebilir turizm keşif yapmak gibidir, çünkü doğaya özgü yeni şeyleri öğrenirsin.”

“Sürdürülebilir turizm ağaçtan ürün toplamak gibidir, çünkü insanlar organik ürünleri toplayarak yiyebilirler.”

“Sürdürülebilir turizm doğayı keşfetmek gibidir, çünkü her şeyi uygulamalı olarak deneyimlememizi sağlar.”

“Sürdürülebilir turizm doğa yürüyüşü gibidir, çünkü insan kendini ait olduğu yerde hisseder.”

“Sürdürülebilir turizm el emeği ürünler gibidir, çünkü köylü kadınlar ekmek, reçel satarak geçinirler.”

“Sürdürülebilir turizm çiftliklerde konaklamak gibidir, çünkü insanlar oteller yerine çiftliklerde kalırlar.”

“Sürdürülebilir turizm doğayı öğrenmek gibidir, çünkü hiç bitmeyecek bir macerayı ifade eder.”

“Sürdürülebilir turizm bisiklet sürmek gibidir, çünkü bir kez deneyimlediğinde her zaman yapmak istersin .”

Soyutluğa Yönelik Unsurlar

Soyutluğa yönelik unsurlar kategorisi; “turizmin kalbi,” “iyilik,” “dinlenmek,” “barış,” “yenilik,” “temizlik,” “sakinlik,” “saygınlık,” “oksijen,” “kafa dinleme,” “mutluluk,” “ihtiyaç” ve “çağdaşlık” metaforları olmak üzere 13 metaforu içermektedir. Metafor frekansının 15 olduğu kategorinin ortalaması ise % 10,66’dır. Katılımcıların bu kategorideki metaforlara ilişkin görüşleri aşağıdadır:

“Sürdürülebilir turizm zenginlik gibidir, çünkü farklı kültürleri, yaşam biçimlerini ve gelenekleri tanıtır.”

“Sürdürülebilir turizm, turizmin kalbi gibidir, çünkü çevreyi koruyarak prensipli davranmayı öğretir.”

“Sürdürülebilir turizm, dinlenmek gibidir, çünkü doğa ile baş başa kalıp insanın kendisini tanımasını ve doğayı öğrenmesini sağlar.”

“Sürdürülebilir turizm sakinlik gibidir, çünkü diğer turizm türlerindeki koşuşturma ve hız yoktur. Turistler daha yavaş ve sakin şeyleri tercih ederler.”

“Sürdürülebilir turizm iyilik gibidir, çünkü diğer insanlara bulaşarak yaygınlık kazanır.”

“Sürdürülebilir turizm saygınlık gibidir, çünkü bilinçli turistler ülkemize gelerek çevreyi korurlar.”

“Sürdürülebilir turizm ihtiyaç gibidir, çünkü kaynaklarımız er geç tükenecektir. Sürdürülebilir turizm kaynaklarımızı korur.”

Sonuç ve Öneriler

Günümüzde, değişen şartlar ve koşullar sürdürülebilir turizm kavramının daha önemli olmasını beraberinde getirmektedir. Bunun farkında olan eğitim kurumları geleceğin yönetici adayları olan turizm öğrencilerine sürdürülebilir turizm dersleri vermektedir. Sürdürülebilir turizm eğitimi, hem öğrenciler için hem de toplumsal ve sektörel bazda önem arz etmektedir. Turizm eğitimi alan bireylerin farkındalığının, bilgi ve bilinç düzeyinin geleceğe ışık tutacağını düşünmek mümkündür.

Çalışma sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde 113 katılımcının sürdürülebilir turizmle ilişkili 68 farklı metafor ürettiği görülmüştür. Katılımcılar tarafından sıklıkla belirtilen metafor “çevreyi koruma” kavramına ilişkindir. Metaforlar, kategoriler bazında incelendiğinde 7 farklı kategori oluşturulmuştur. Kategorilerin dağılımı incelendiğinde “koruma ve geliştirmeye” yönelik unsurlar ön plana çıkmıştır. Bunu “yaşama yönelik” unsurların yer aldığı kategori takip etmiştir. Katılımcıların cevaplarından yola çıkarak sürdürülebilir turizme ilişkin çıkarımların pozitif yönlü olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların tamamı, sürdürülebilir turizme

ilişkin pozitif unsurlara yer vermiştir. Katılımcılar, cümleleri tamamlarken betimleyici unsurlarla görüşlerini destekleme yoluna gitmiştir.

Metaforlar incelendiğinde, katılımcılar tarafından sürdürülebilir turizme ilişkin en sık kullanılan metaforlar “koruma ve geliştirmeye” yönelik olmuştur. “Çevreyi koruma,” “gelişim,” “kirliliği önleme” ve “temiz su” gibi metaforlar kullanılmıştır. Verilen yanıtlardan yola çıkarak bu metaforların kullanılma nedenlerini sürdürülebilir turizmin çevreye karşı duyarlı olması, kaynakları kullanırken koruma düşüncesi ile hareket etmesi gibi yönlerle tercih edildiği söylenebilir. Bunun yanı sıra sürdürülebilir turizm çevreyi koruyan “bilinçli bir turiste” de benzetilmiştir. Kitle turistlerinin çevreye verdiği zararlar düşünüldüğünde sürdürülebilir turizm faaliyetlerine katılan turistlerin çevreye duyarlı ve farkındalığı yüksek bireyler olması nedeniyle katılımcılarda bu tip bir çağrışım yaptığı sonucu çıkarılabilir.

Katılımcılar sürdürülebilir turizmi, “sağlık,” “sağlıklı yaşam,” “organik beslenme,” “doğal yaşam,” “pandemisiz hayat” ve “terapi” gibi metaforlar ile betimlemiştir. Buradan hareketle katılımcıların sürdürülebilir turizme bakış açısı daha çok sürdürülebilir turizmin insan sağlığını koruyarak insana iyi geldiği yönünde olduğunu söylemek olasıdır. Özellikle pandemi dönemi göz önüne alındığında turistlerin kitle turizminden uzak durarak daha çok doğa temelli turizme yöneldikleri de görülmüştür. Ayrıca, pandemi dönemindeki yaşam insanları organik ürün tüketmeye de itmiştir. Katılımcıların metaforları sürdürülebilir turizm doğrultusunda yapılan faaliyetler ile özdeşleşmektedir.

Metaforlar bazında yapılabilecek bir diğer çıkarım ise sürdürülebilirliğin ekonomik getirilerine ilişkin olmuştur. Katılımcılar sürdürülebilir turizmi “kalkınma,” “gelirin yükselmesi,” “ekonominin iyiye gitmesi,” “zenginlik” ve “hazine” gibi refah arttırıcı ve toplumsal gelişmeye katkı sağlayacak unsurlara benzetmiştir. Sürdürülebilir turizmin kendine özgü özellikleri göz önüne alındığında yerel halka ekonomik katkı sağlaması, bölgedeki istihdamı arttırması ve toplumsal gelişime destek olması gibi unsurlar açısından bu metaforların seçildiği düşünülebilir.

Çalışmanın bir diğer sonucu ise katılımcıların sürdürülebilir turizme ilişkin kullandıkları metaforların doğaya ilişkin ve doğaya özgü olmasıdır. Sürdürülebilir turizm; “yeşil,” “ağaç,” “orman” ve “güneş” gibi metaforlar ile tasvir edilmiştir. Bu metaforlar ile sürdürülebilir turizm arasında ilişki kurulmasının nedenleri sürdürülebilir turizmin doğa temelli faaliyetler içermesinden kaynaklandığı yönünde savunulabilir. Buna ek olarak katılımcıların sürdürülebilir turizm kavramına ilişkin deneyimsel çıkarımları da bu görüşü desteklemektedir. “Ağaçtan ürün toplamak,” “peynir yapmak,” “hayvan bakmak” gibi metaforları örnek göstermek mümkündür.

Katılımcılar sürdürülebilir turizmi bir mekâna benzetme yoluna da gitmişlerdir. Bu bağlamda alınan yanıtlar sürdürülebilir turizmin genel olarak “cennete” benzediği yönünde olmuştur. Bunun yanı sıra sürdürülebilir turizm kavramı “köy,” “huzurlu bir yer,” “dağ manzaralı bir ev,” “mor çiçekli bir bahçe,” “çiftlik evi” ve “patikalı bir yol” gibi kavramlarla da özdeşleştirilmiştir. Buradan hareketle katılımcıların sürdürülebilir turizm faaliyetlerinin yapıldığı yerlere ilişkin çıkarımlar yaptığı sonucuna ulaşılabilir. Özellikle “köy,” “çiftlik evi,” “patikalı bir yol” kavramlarını kırsal yaşam ile ilişkilendirdikleri görülmüştür.

Bu çalışma turizm eğitimi alan öğrencilerin sürdürülebilir turizme ilişkin metaforlarını analiz etmeyi amaç edinmiştir. Çalışma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda farklı üniversitelerde eğitim gören turizm öğrencilerinin sürdürülebilir turizme ilişkin bakış açıları tespit edilebilir. Ayrıca, bir diğer bakış açısı ile devlet üniversitelerinde ve vakıf üniversitelerinde eğitim gören turizm öğrencilerinin sürdürülebilir turizme ilişkin metaforları karşılaştırılabilir. Böylece vakıf üniversitede eğitim gören öğrenciler ile devlet üniversitesinde eğitim gören öğrenciler arasındaki benzer ve farklı yönleri ortaya koymak mümkün olabilecektir.

Kaynakça

- Alkan, C. (2015). Sürdürülebilir turizm: Alaçatı destinasyonuna yönelik bir uygulama. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 10(40), 6692-6710. <https://doi.org/10.19168/jyu.36395>.
- Alyakut, Ö., & Küçükkömürler, S. (2018). Gastronomi eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mesleklerine yönelik metafor algılarının değerlendirilmesi. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 823-852. <https://doi.org/10.26466/opus.452139>.

- Ayaz., N., Ön, F., & Kılıç, B. (2020). Turist rehberi adaylarının Marmaris destinasyon imajı algılarının metafor yoluyla incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19(4), 1511-1526. <https://doi.org/10.21547/jss.757185>.
- Buckley, R. (2012). Sustainable tourism: Research and reality. *Annals of Tourism Research*, 39(2), 528-546. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2012.02.003>.
- Demir, C., & Çevirgen, A. (2006). Turizm ve çevre yöntemi. Nobel Yayıncılık.
- Düşmezkalender, E., & Erol, G. (2020). Kapadokya'ya yönelik algılar: Bir metafor analizi. *Turkish Studies - Social*, 15(1), 261-276. <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.39760>.
- Garda, B., & Temizel, M. (2016). Sürdürülebilir turizm çeşitleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, (12), 83-103. https://personel.omu.edu.tr/docs/ders_dokumanlari/9347_57745_4138.pdf.
- Garrod, B., & Fyall, A. (1998). Beyond the rhetoric of sustainable tourism? *Tourism Management*, 19(3), 199-212. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(98\)00013-2](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(98)00013-2).
- Gözen, E. (2019). Rekreasyon yönetimi bölümü lisans öğrencilerinin rekreasyon kavramına ilişkin metaforik algıları. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 397-416. <https://doi.org/10.30692/sisad.610227>.
- Gül, M., & Gül, K. (2021). Turizm ve otel işletmeciliği bölümü önlisans öğrencilerinin "tatil" kavramına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 1404-1423. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.773>.
- Hamid, M. A., Isa, S. M., & Kiumarsi, S. (2021). Sustainable tourism practices and business performance from the tour operators' perspectives, *Anatolia*, 32(1), 23-32. <https://doi.org/10.1080/13032917.2020.1830135>.
- Hobson, K., & Essex, S. (2001). Sustainable tourism: a view from accommodation businesses. *Service Industries Journal*, 21(4), 133-146. <https://doi.org/10.1080/714005050>.
- Khan, M. R., Khan, H. U. R. Lim, C. K., Tan, K. L., & Ahmed, M. F. (2021). Sustainable tourism policy, destination management and sustainable tourism development: a moderated-mediation model. *Sustainability*, 13 (21), 1-22. <https://doi.org/10.3390/su132112156>.
- Köroğlu, Ö., Yıldırım, H. U., & Avcıkurt, C. (2018a). Kültürel miras kavramına ilişkin algıların metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), 98-113. <https://doi.org/10.33206/mjss.984027>.
- Köroğlu, Ö., Manav, S., & Karaca, K. Ç. (2018b). Turizm rehberliği öğrencilerinin " Türk mutfağı" kavramına ilişkin algılarının metaforlar yöntemi ile belirlenmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 10(2), 114-129. <https://doi.org/10.21325/jotags.2021.817>.
- Kuhn, L. (2007). Sustainable tourism as emergent discourse. *World Futures*, 63(3-4), 286-297. <https://doi.org/10.3390/su132112156>.
- Matiku, S. M., Zuwarimwe, J., & Tshipala, N. (2021). Sustainable tourism planning and management for sustainable livelihoods. *Development Southern Africa*, 38(4), 524-538. <https://doi.org/10.1080/0376835X.2020.1801386>.
- Nunkoo, R., Sharma, A., Rana, N. P., Dwivedi, Y. K., & Sunnasee, V. A. (2021). Advancing sustainable development goals through interdisciplinarity in sustainable tourism research. *Journal of Sustainable Tourism*, 31(3), 735-759. <https://doi.org/10.1080/09669582.2021.2004416>.
- Olszewski-Strzykowski, D. J. (2022). Promotional activities of selected national tourism organizations (ntos) in the light of sustainable tourism (including sustainable transport). *Sustainability*, 14(5), 1-18. <https://doi.org/10.3390/su14052561>.
- Özer, S. (2020). Turizm işletmeciliği bölümü öğrencilerinin İngilizce ve mesleki İngilizce kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Neşebir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(1), 364-380. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.629190>.

- Özgürel, G., & Baysal, K. (2020). Turist rehberliği önlisans öğrencilerinin “seyahat olgusuna” ilişkin algılarının metafor yöntemi ile analizi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(63), 3917-3935. <https://doi.org/10.26450/jshsr.2208>.
- Özoğul, G. (2020). Metaforlarla şehri anlamak: önlisans öğrencilerinin Selçuk’a (İzmir) yönelik metaforik algılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 1-11. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.600007>.
- Pahrudin P., Liu, L. W., & Li, S.Y. (2022). What is the role of tourism management and marketing toward sustainable tourism? a bibliometric analysis approach. *Sustainability*, 14(7), 1-18. <https://doi.org/10.3390/su14074226>.
- Palazzo, M., Gigauri, I., Panait, M. C., Apostu, S. A., & Siano, A. (2022). Sustainable tourism issues in European countries during the global pandemic crisis. *Sustainability*, 14(7), 1-21. <https://doi.org/10.3390/su14073844>.
- Roblek, V., Drpić, D., Meško, M., & Miložica, V. (2021). Evolution of sustainable tourism concepts. *Sustainability*, 13, (22),1-21. <https://doi.org/10.3390/su132212829>.
- Saatçi-Savsas, G. (2023). Somut olmayan kültürel miras olarak yöresel yemeklerin metaforik incelenmesi: Çanakkale örneği. *Turcology Research*, (76), 32-38. <https://doi.org/10.5152/JTRI.2023.220613>.
- Saçılık, M. Y., Çevik, S., & Özkan, Ç. (2016). Turizm ve otel işletmeciliği bölümü önlisans öğrencilerinin “turizm” olgusuna ilişkin metaforik algıları. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (53), 84-103. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/abuhsbd/issue/32947/366133>.
- Şahin, S., Tezcan, A. E., & Bekci, M. (2018). Yerli turistlerin Türkiye, İstanbul, turizm ve turist rehberi ile ilgili metaforları. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), 251-264. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/touraj/issue/37924/425594>.
- Sharpley, R. (2022). Sustainable tourism governance: local or global?. *Tourism Recreation Research*, 1-4. <https://doi.org/10.1080/02508281.2022.2040295>.
- Soykök, B., & Acun, A. (2019). Bursa Uludağ üniversitesi İznik meslek yüksekokulu öğrencilerinin İznik ile ilgili metaforları. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 596-611. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2019.180>.
- Timur, S., & Getz, D. (2009). Sustainable tourism development: how do destination stakeholders perceive sustainable urban tourism?, *Sustainable Development*, 17(4), 220-232. <https://doi.org/10.1002/sd.384>.
- Uyar, M. (2022). Yerel mutfağa özgü niteliklerin belirlenmesi üzerine bir metafor. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 5(2): 631-639. <https://doi.org/10.33083/joghat.2022.156>
- Üst, C., & Solmaz, Ç. (2021). Aşçılık programı öğrencilerinin mesleklerine yönelik metafor algıları ve mutfak departmanında kariyere yönelik düşünceleri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 9 (2), 810-834. <https://doi.org/10.21325/jotags.2021.817>.
- Yoon, H., Min, K., & Kim, C., Harmony of sustainability and productivity: Korean templestay as sustainable tourism. *Sustainability* 2022, 14(1), 1-9. <https://doi.org/10.3390/su14010044>.
- Zyzak, W.(2016). Sustainable tourism-sensible tourism. *Chemistry Didactics Ecology Metrology*, 20(1-2) 105-112. <https://doi.org/10.1515/cdem-2015-0011>.

EXTENDED SUMMARY

When tourism is considered in terms of sustainability, it is an important factor with the aim of adopting a sustainable tourism understanding, creating a widespread effect of sustainable tourism and transferring it to future generations. The study aims to analyze the metaphors of students who receive tourism education towards sustainable tourism. The results of the study are important because the perspectives of the students who receive tourism education on sustainable tourism will be effective both on a sectoral basis and on an academic basis.

In the study, phenomenology pattern was used by using qualitative research method. The main goal of phenomenology is to make sense of the experiences of individuals about a phenomenon by revealing their perspectives. In line with the main purpose of the study, (a) which metaphors do the students who receive tourism education use when explaining the concept of sustainable tourism?, (b) how are the metaphors related to the concept of sustainable tourism categorized in terms of their common features?, (c) What is the frequency distribution of the metaphors used within the scope of sustainable tourism? searched for answers to questions.

Within the scope of the study, the students of the Faculty of Tourism in Zonguldak Bülent Ecevit University Karadeniz Ereğli Campus constitute the sample. As of the 2021-2022 academic year, Tourism Management and Tourism Guidance departments are actively accepting students at Karadeniz Ereğli Tourism Faculty. There are 92 students in the Department of Tourism Management and 120 students in the Department of Tourism Guidance. The sample of the study was selected by random sampling. In this context, the study was conducted with 113 volunteer participants. While the study was carried out between 23-27 May 2022, the data were obtained face to face. In addition, the data were collected in accordance with the decision of the Human Research Ethics Committee of Zonguldak Bülent Ecevit University, dated 21.01.2022 and numbered 126769.

In the study, a structured interview form was prepared as a data collection tool. In the first part, while the questions to obtain demographic data were prepared, open-ended sentences were used in the second part. The participants were given forms in which the phrase “sustainable tourism is like for me, because” was written, and the concept of metaphor was briefly explained. While filling in the gaps in the open-ended question, the relationship between the word “like” and the subject and source of the metaphor, and the relationship between the word “because” and the meaning and reason attributed to the metaphor were tried to be revealed. Participants were given 20 minutes to complete the form and create metaphors.

In the study, content analysis was used in the analysis of metaphors. Metaphors were divided into themes and coded. The metaphors obtained in this context have been ranked according to the frequency in order to reveal which metaphor is used and how often. At this stage, although the metaphors of each participant were taken into account, 4 forms without metaphors were left out of the scope of the study. In the second stage, the metaphors developed by the participants were listed and a metaphor table was created. In this way, a sample metaphor list was created and the metaphors were divided into categories. In the third stage, metaphors are categorized in terms of their common features. 7 categories related to sustainable tourism have been created. In order to determine whether the created categories represent the codes, the opinion of an academician who has studies on sustainable tourism was sought. The matching made by the expert was compared with the matching made by the researcher. The consensus among the codes is 89%. In addition, the participants' views on metaphors were included by making direct quotations.

When the results of the study were evaluated as a whole, it was seen that 113 participants produced 68 different metaphors related to sustainable tourism. The metaphor frequently mentioned by the participants is related to the concept of “protecting the environment”. When the metaphors were examined on the basis of categories, 7 different categories were created. When the distribution of the categories is examined, the elements of “protection and development” came to the fore. This was followed by the category of “life-oriented” elements. Based on the answers of the participants, it was concluded that the implications for sustainable tourism are positive. All of the participants included positive aspects of sustainable tourism. While completing the sentences, the participants chose to support their views with descriptive elements.

When the metaphors are examined, the most frequently used metaphors related to sustainable tourism by the participants were for “protection and development”. Metaphors such as “protecting the environment”, “development” “preventing pollution” and “clean water” are used. Based on the answers given, it can be said that the reasons for using these metaphors are that sustainable tourism is sensitive to the environment, and that it acts with the idea of protecting while using resources. In addition, sustainable tourism is likened to a “conscious tourist” who protects the environment. Considering the damages caused by mass tourists to the environment, it can be concluded that the participants have such an association, since the tourists participating in sustainable tourism activities are environmentally sensitive and high-aware individuals.

Participants described sustainable tourism with metaphors such as “health,” “healthy life,” “organic nutrition,” “natural life,” “life without pandemic” and “therapy.” From this point of view, it is possible to say that the perspective of the participants towards sustainable tourism is that sustainable tourism is good for people by protecting human health. Especially considering the pandemic period, it has also been seen that tourists stay away from mass tourism and tend to more nature-based tourism. In addition, life in the pandemic period has also pushed people to consume organic products. The metaphors of the participants are identified with the activities carried out in line with sustainable tourism.

Another inference that can be made on the basis of metaphors is about the economic returns of sustainability. Participants likened sustainable tourism to elements that would contribute to welfare and social development such as “development,” “increase in income,” “improvement of the economy,” “wealth” and “treasure.” Considering the unique characteristics of sustainable tourism, it can be thought that these metaphors were chosen in terms of factors such as economic contribution to the local people, increasing employment in the region and supporting social development.

Another result of the study is that the metaphors used by the participants regarding sustainable tourism are related to nature and nature-specific. Sustainable tourism; It is depicted with metaphors such as “green,” “tree,” “forest” and “sun”. It can be argued that the reasons for establishing a relationship between these metaphors and sustainable tourism stem from the fact that sustainable tourism includes nature-based activities. In addition, the experiential inferences of the participants regarding the concept of sustainable tourism also support this view. It is possible to cite metaphors such as “gathering products from trees,” “making cheese,” “keeping animals” as examples.

Participants also tried to compare sustainable tourism to a place. Responses received in this context were that sustainable tourism generally resembles “heaven”. In addition, the concept of sustainable tourism has also been identified with concepts such as “village,” “peaceful place,” “a house with a mountain view,” “a garden with purple flowers,” “farmhouse” and “a path with a path.” From this point of view, it can be concluded that the participants made inferences about the places where sustainable tourism activities are carried out. In particular, it has been observed that they associate the concepts of “village”, “farmhouse,” “pathway” with rural life.